

Watsenberg, Thomas E. 1977. Thinking on screen: film as philosophy. London: Routledge.
فلسفه در تصویر: فیلم به مثابه فلسفه. لندن: روتلج، ۱۹۷۷.

توماس ای. وارتنبرگ
فلسفه در تصویر: فیلم به مثابه فلسفه

فیلم همچون فلسفه

اندیشیدن بر پرده

مترجمان

ستاره نوتاج - مجید پروانه پور

انتشارات بهنام

www.behnampress.com

تلفن: ۰۲۱-۷۷۷۷۷۷۷

پست: ۷۷۷۷۷۷

تهران

۷۷۷۷۷۷

تلفن: ۰۲۱-۷۷۷۷۷۷۷

www.behnampress.com

تلفن: ۰۲۱-۷۷۷۷۷۷۷

www.behnampress.com

۷۷۷۷۷۷

۷۷۷۷۷۷

۷۷۷۷۷۷

۷۷۷۷۷۷

۷۷۷۷۷۷

۷۷۷۷۷۷

۷۷۷۷۷۷

۷۷۷۷۷۷

۷۷۷۷۷۷

۷۷۷۷۷۷

۷۷۷۷۷۷

۷۷۷۷۷۷

۷۷۷۷۷۷

۷۷۷۷۷۷

۷۷۷۷۷۷

۷۷۷۷۷۷

۷۷۷۷۷۷

۷۷۷۷۷۷

۷۷۷۷۷۷

۷۷۷۷۷۷

۷۷۷۷۷۷

۷۷۷۷۷۷

۷۷۷۷۷۷

۷۷۷۷۷۷

۷۷۷۷۷۷

مقدمه

فهرست

مقدمه.....	۷
۱ آیا می توان فلسفه را بر پرده کشید؟.....	۱۳
۲ آیا توانایی فلسفی فیلم‌ها محدودیتی دارد؟.....	۴۱
۳ به تصویر کشیدن نظریه‌ای فلسفی.....	۸۱
۴ یک آزمایش فکری شک‌گرایانه.....	۱۳۱
۵ برهان‌آوری علیه فایده‌گرایی.....	۱۷۷
۶ هوش اخلاقی و محدودیت‌های وفاداری.....	۲۱۷
۷ به پیش‌زمینه راندن پس‌زمینه.....	۲۶۵
۸ ماهیت فلسفه سینمایی.....	۲۹۹
کتاب‌شناسی.....	۳۱۹
تعمیه.....	۳۲۹

مقدمه

هنگامی که به گذشته و به فرآیندی می‌نگرم که منجر به نوشتن این کتاب شد، احساس می‌کنم هم خودم به لحاظ حرفه‌ای و هم حوزه فیلم و فلسفه، هر دو تازه پا به عرصه گذاشته‌ایم. هنگامی که نخستین بار ادعا کردم فیلم‌ها می‌توانند با دل‌نگرانی‌های فلسفی مرتبط باشند، این ادعا با سکوتی کم‌وبیش مرگبار در جهان فلسفه حرفه‌ای آمریکایی - انگلیسی مواجه شد. حال، پس از گذشت یک دهه‌ونیم، افتخار می‌کنم که عضوی از زیررشته‌ای از فلسفه هستم که در حال شکوفایی است و نه تنها با تفکر درباره مسائل فلسفی که در باب ماهیت فیلم‌ها مطرح می‌شود، بلکه همچنین با بهره‌گیری از این رسانه در حکم روشی برای پرداختن به مسائل فلسفی، فیلم‌ها را جدی می‌گیرد. موجب خشنودی من است که بگویم امروزه نشست‌هایی درباره فیلم در دیدارهای انجمن آمریکایی فلسفه^۱ و همچنین جامعه آمریکایی زیبایی‌شناسی^۲ برگزار می‌شود. زمانی که نوشتن و صحبت درباره فیلم را آغاز کردم چنین اتفاقی به ندرت رخ می‌داد. من نیز به‌شخصه احساس رضایت می‌کنم، اما این پایان کار نیست.

1. American Philosophical Association

2. American Society Aesthetics

هنگامی که اولین کتابم را درباره فیلم نوشتم، زوج‌های بی‌شبهت،^۱ حس می‌کردم با جامعه فلسفی وارد جنگ شده‌ام، زیرا گمان نمی‌کردم تلاش‌های من برای استخراج دلالت فلسفی از فیلم‌های رمانتیک، همدلی مخاطبین را جلب کند. ناگفته پیداست، حس می‌کردم به تدریج دارم از جامعه‌ای فلسفی که به عنوان یک پژوهشگر جوان کانت‌شناس، عضوی از آن بودم، دور می‌شوم. اما حال، هنگامی که به متن کامل این کتاب می‌نگرم، می‌توانم جامعه‌ای مجازی اما حقیقی از خوانندگان و دوستان را تصور کنم که به ایجاد جامعه‌ای فلسفی که امروز عضو متعهد آن هستم، کمک کرده‌اند. من از همه آن‌ها، که از بسیاری نمی‌توانم اینجا به صورت خاص تشکر کنم، برای حمایت و علاقه‌شان سپاسگزارم. نمی‌توانید تصور کنید این حمایت‌ها چقدر برای من ارزشمند بود.

در واقع نوشتن این کتاب با مجموعه‌ای از سخنرانی‌های من، به عنوان استاد مهمان لورهلوم^۲ در گروه مطالعات سینمایی، در دانشگاه کنت-کانتربری^۳ در زمستان و بهار ۲۰۰۳ آغاز شد. نه تنها از تراست^۴ لورهلوم که به من فرصت سخنرانی را داد، بلکه به‌ویژه از موری اسمیت بی‌نهایت ممنونم که دیدار من را تسهیل کرد و طی این پژوهش، هرچند که با ادعای اصلی من مخالف بود، بسیار از من حمایت کرد. بدون این اختلاف نظر پر شور، این کتاب به حتم بسیار ضعیف‌تر می‌شد. می‌خواهم از سارا کاردول هم سپاسگزاری کنم که برای اولین بار به من پیشنهاد کرد به کنت بیایم. بدون این پیشنهاد پیش‌آگاهانه، شاید این کتاب هرگز نگاشته نمی‌شد. تمام اعضای گروه مطالعات سینمایی و بسیاری از اعضای گروه فلسفه کنت چنان با اشتیاق به سخنرانی‌های من پاسخ دادند که امیدوار شدم شاید حقیقتاً چیزی سودمند در آن‌ها بیان شده است. در طول زمانی که در انگلستان بودم، نسخه‌های اولیه از برخی از این فصول را در

دانشگاه‌های ساوثپتون، ناتینگهام، و لنکستر خواندم و بازخوردهایی مفید درباره هرکدام دریافت کردم. از تمام کسانی که در سخنرانی‌ها شرکت کردند، و به‌ویژه از گرگوری کوری، آنت کان، الکس نیل، و جکی ستیسی برای مهمان‌نوازی و حمایت‌شان تشکر می‌کنم.

کالج مونت هولیوک^۱ از طریق بورسیه هیأت علمی به من کمک کرد و مرخصی‌هایی به من داد که فرصت نوشتن این کتاب را برای من فراهم آورد. هنگامی که نوشتن متن نهایی را آغاز کردم، ارائه سخنرانی‌هایی در دانشگاه زبان و فرهنگ پکن^۲ موجب متمرکز شدن انرژی من شد و به من کمک کرد از زمانی که کالج در اختیار من گذاشته بود، به صورت بهینه استفاده کنم. از همه دست‌اندرکاران سپاسگزارم!

زمانی که روی این دست‌نوشته کار می‌کردم، افرادی از من حمایت کردند و به من دلگرمی دادند - البته همراه با تذکره‌هایی انتقادی - که موجب شد از مسیرم منحرف نشوم. کریستوفر گراوکل متن را با نگاه فلسفی تیزبین‌اش خواند و به من کمک کرد ایده‌هایم را روشن‌تر و با قدرت بیشتر تبیین کنم. جوزف کوپفر نیز متن را خواند و به من کمک کرد از اشتباه در سبک و در محتوا پرهیز کنم. من بیش از یک‌دهه است که با آنجلا کوران دوست و همکار هستم و او همچنان با درک عمیقی که از مسائل فلسفی مربوط به فیلم دارد، به من انگیزه می‌دهد. آلن شیفمن که نزدیک به دو دهه خواننده منتقد اصلی و مصاحب من بوده است، متأسفانه به علت بیماری نتوانست کل متن را با چشمان ژرف‌نگر و بسیار ماهرش بخواند. با این همه، برخی فصول و همچنین توانایی امروزم در روانی سبک را، بیش از آنچه بتوانم بیان کنم، به او مدیونم.

اعضای گروه بحث فلسفی فایو کالج (که همچنان به سبک قدیم به

1. Mount Holyoke College

2. Beijing Language and Cultural University

1. Unlikely Couples

3. University of Kent-Canterbury

2. Leverhulme

4. Trust